

בג:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קמן

מוסרות הש"ם

עין משפט
נר מצוה

קנו א מ"י פ"ד תה"ל אכל
ה"י קמ"ט ע"י מ"ד
כ טושי"י י"ד כ"י שמה
ספ"ק א וטושי"י א"ת כ"י
קמ"ט ספ"ק ה'
קנו ב מ"י פ"י ע"ש הלכה
א קמ"ט ע"י ב טושי"י
י"ד כ"י ט ספ"ק א':

א נכרית י"ז: שמות פ"י,
(ב) נכרית שמות א"י כהנא
אכל נכרית י"ז. איתא ר"ש
קן כהנא"ל. (ג) א"י אלא
למקן לחלוקת א"י נהגה
אבילות כ"ל. (ד) וברך
אלהים את יום השביעי כ"ה
נכרית י"ז. ספ"ק. (ה) כ"ה
ה"ת. (ו) כ"ה. (ז) שמות
פ"י. (ח) ממשע דלפני כ"ה
כ"ל.

גליון הש"ם

גם: וחיוב כ"ה ובחפ"ה
ובחפ"י"ן ובכל שעות.
נכרית כהנא"ל וז' איתא
והייב בכל מצות האמורות
בתורה ונ"ר"ף ע"ש ס"ב
כ"ה א"י ותפלה ובכל מצות
האמורות בתורה.

מוסף רש"י

מי שנתן מוטל לפניו
אוכל בבית אחר. דנראה
לכונן לר"ש (נכרית י"ז).
ואינו מיסב. לדרך
המסוימת נחשבות על ל"ו
השחלות ונמנה: (שם).
ואין מברך. וז"ל נ"ך
לכ"ך נכרית תמולה: (שם).
ואין מומן. א"י נ"ך
לכ"ך נכרית המון: (שם).
ואין מברכין עליו. א"י
ל"ך שכיב"ו ל"י אחרים
נכרית הל"ס. (שם י"ח).
ואין מומן עליו. א"י
מלפני ע"ש הל"ס ל"מון
(שם). תשמיש המטה
איכא בינייהו. ל"ר"ש ח"ב
אכל בטויה בשבת: (שם).

אבידות בשבת. דכרית שזנעא
וכי משמע קל"ה כירושל' דלעיל
אמתמין דהשבת עולה פלגי רבי
יוחנן ורבי"ל א"ס אסור בשבת
בשמיש המטה משמע דפלגי כעין
פלוגתא דהכא ואלכ"ה דרבי יוחנן
יש שאומרים שם מותר ואותו חולק
על הש"ס שלנו ד"ל ר' יוחנן כ"פ
דכרית (דף ד. ו)ש) א"ע"פ שאמרו
אין אבילות בשבת אכל דכרית
שזנעא נהג וקל"ה קשה לי מימה
בשמעתין א"י אשכחיה לר"ב יוסף
דפרים קודר"ה ארבייה אמר ליה

אפסוקי מצע"ה. כלומר מי לריכ"ה
למימר דלניה מפסקת: אין מברך.
להוליא אחרים די חובתן: מוסר
שנתמיב כאלו. קריאת שמע כו'
נחמיב כבולן: תשמיש המטה איכא
בינייהו. הא דלמר נתמיב כבולן
סכר מותר בתשמיש המטה ותנא
קמ"ה סכר אסור בתשמיש המטה:
מר. דלמר בתשמיש סכר יש אבילות
בשבת: ומר. דשרי סכר כשמואל
דלמר אין אבילות בשבת: עדיין לא
חלה אבילות עליה. דל"ה נקב"ר:
אכל

חברו אין לו בית חברו עושה לו מחיצה עשרה טפחים אין לו דבר לעשות מחיצה מחזור פניו ואוכל ואינו מיסב ואוכל ואינו אוכל בשר ואינו שותה יין ואין מברך ואין מומן ואין מברכין עליו ואין מומן עליו ופסוד מקריאת שמע ומן התפלה ומן התפילין ומכל מצות האמורות בתורה ובשבת מיסב ואוכל ואוכל בשר ושותה יין ומברך ומומן ומברכין ומומנן עליו * והייב בקריאת שמע ובתפלה ובתפילין ובכל מצות האמורות בתורה * ר"ב גמליאל אומר מתוך שנתחייב באלו נתחייב בכלן ואמר ר' יוחנן * תשמיש המטה איכא בינייהו מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר יש אבילות בשבת ומר סבר אין אבילות בשבת ממואי דלמא עד כאן לא קאמר תנא קמא התם אלא משום דמתו מוטל לפניו אבל הכא דאין מתו מוטל לפניו לא וע"כ לא קאמר ר"ג התם דאביתי לא חל אבילות עליה אבל הכא דחל אבילות עליה הכי נמי בעא

אמר ליה מר אין מר אין אבילות בשבת שזנעא נהג שמה היה סכור דפרים קודר"ה ארבייה הוה דכרית שזנעא ומהא דלמר פריעת הר"ש חונה ולא היה מחלק בין נכיתו בין חוץ לביתו והוא השיב לו נכיתו חשיב נע"ה: מאן דאמר יש אבילות בשבת מוקתין ע"ה. פירש הר"ה ז"ל מדקמיני ולא פירש ואין זה אבילות אלא אבילות שבה נהג זה לא כן היה לו לפרש הכי נהג"ה דעולה משמע דטובה זה אבילות ומשני אידי דקמיני עולה אין עולין קמ"ס מנא דרישא פירש קמ"ס ולא נהירא ופירש ר' שמעון ז"ל מרנו מנא דלמר יש אבילות דקמיני עולה משמע דעולה לכל מנין שבעה ולא אבילות שיהגה בשבת מה שנהג אמתול וממוך כן תעלה שבת לחשבונו כשם ש"ע"ש עולה לחשבונו מ"ד אין אבילות בשבת דקמיני אינה מפסקת א"ע"ג דתשיב"ה כולי האי לנטל אבילות בניה מ"מ אינו מפסיק דל"כ פשיטא וקפריך ואלה הא דקמיני עולה דמשמע דטובה אבילות כשאר ימים ומשני אידי דקמיני גבי י"ט אין עולין לגמרי לא למנין ולא לאבילות משום שמחה דכתיב בהן

דפרישתיה תנא רישא נמי עולה באתו לא ספקא אלא אי נהגא אבילות בניה ור"כ לפי פירוש זה ואלה הא דקמיני עולה ומשני לעולם לא נהגא ורי"י דמנא כי ורי"כ המשנה אין שטת הש"ס לומר אידי דמנא הא תנא נמי הא אלא נמילתא דאמת לאל דלא לריי אכל דכרית נראים שקר אין לו לטעות ועוד יש להקשות לפי מה שפירש אי הכי ליתני שבת אינו עולה והוי דומיא דסופא יומר עד כאן לשון הר"ה ונמ"ה הרב מקשה דמשמע אפילו למאן דלמר דלא נהגא עולה למנין שבעה ור"כ דברג נמי א"ע"ג דלא נהגא יהא עולה ולעיל אמר' לענין שבעה א"י קמנעיה ליה דלא נהגא מצות שבעה ברגל ומתוך א"ע"ג דשבת עולה רגל אינו עולה והואיל ואין אבילות כלל משום דכתיב בהן שמחה שבת מיהא לא כתיב שמחה אפילו אינה נהגת עולה בירושלמי מפרש טעמא דשבת דאין אבילות נהג בו משום דכתיב (משל י) נכרית ה' היא מעשיר ולא יוסף ע"כ עמה ושב"ת כתיב ביה נכרית: ואינו אוכל בשר ואינו שותה יין. נראה דכי היכי דשרי בפרק בתרא דתענית (דף ג.) גבי ערב תשעה חזק בשר כל זמן שאינו כשלים ויין נמנה הכי נמי שרי בלאון מיהו אין רגילין לנהוג בהן הימר לא כבאלו ולא תשעה נכא תימה משמע דאין חמור מאכל דלא מליטו אכל שיהא בו איסור בנשר ויין ולענין קדשים אשכחן דלכל אוכל נקדשים ואין אסור גבי אונן ובאבילות אסורין אכל דכרית שאינם אסורין משום אבילות אלא משום שיש לו להיות טרוד בקצרות ממו ולא ימשך אחר דכרית אחרים כגון אבילות בשר ושתיה יין אסורין בלאון דוקא ושמיש המטה דמשמע בסמוך דלסור בלאון כהא נמי שמה ימשך או שמה שמחה יתירתא וחופפה כן מלאחי ובתגלחת ובתכונות לא ידעין אי שרי בלאון ואין ללמוד איסור לגלח מדתני' במ"ס שמות"ה היה נגלה ור"ה אסור ליה מ"ה אחד מקרוביו הרי זה יגמור משמע הא לא התחיל אסור דלמא בשמועה איירי ולאחר שנקבר ובשם ריב"ה כתבני דתגלחת אסור דנפקא לן מראשית אל תפרעו (ויקרא י) הא כולי עלמא אסורי ואניהו אוננים הוו ובתשמיש המטה דלספיקין בסמוך ור"ה להמיר באנינות דלמרינן פ"ק דכרית (דף ד. ו)ש) ובאבילות אסור דקאמרין התם מכניסין את המה לחדר ובעל צעילת מזהו ופירש והא דקאמרין התם אבילות דהכא קילא ואתי לולויה בה ומקשה מאי קילא אילימא דקמיני בעל צעילת מזהו משום דלא חילא אבילות עליה אינו רואה לומר שאין קולא דכרית אלא הכי קאמר אין קולא באבילות כי אם באנינות ולא אתי לולויה באבילות: ואין בבריבין ע"י. פירש בקונטרס דכרית פרק מי שמחו (דף יו. ו)ש) נכרית המון ואין המוילא אלא גבי המוילא מאי שייך לירוף ויש לפרש דגמרא דקאמרין דאין מברכין עליו אלא מצוה לחלק דהוה כשני שאלכו שמצוה לחלק ואין זה האונן מלפני עמהא ואין מומנן עליה עמהא לומר נכרך שאכלנו משלו דאין מלפני עמהא אכל נכרית דהוה להם דין שלשה לנכך אחד מהן בעבור חברו להכי תני תרמי וריב"ה מפרש דאין מברכין ומומנן חדא לומר נכרך שאכלנו משלו והא דלכך בשם כמו שמוכרין שם בעשרה פירש בקונטרס בפרק מי שמחו (ג"ז ע"ה) ואינו מברך אין לר"ך לנכך נכרית המון משמע מפירושו דאין אסור לנכך ובשמעתין נמי פירש כענין זה ומיהו מדקאמר ברש פרק מי שמחו התם למאן דלמר לרבי יחזק דהשחא נהגו לנכך ולומר והיה אומר דלא איירי הכא רק כשהוא עוסק בצרכי המה שאין לו להתבטל מן המנהג אכל בשעה שאינו עוסק שרי אי נמי בשעה שאחרים עוסקים והוא אינו עושה כלום ומיהו בירושל' אינו משמע כן והכי איתא התם * אינו אוכל כל זורכו ושיק כל זורכו כו' ואינו מברך ואם נכרך אחריו אמת ואם נכרו אחרים אינו עושה אחריהם אלא ואם משום ביטול מצות עסק בתמוה מה ביטול יש צעניית אמת מיהו נראה לי משום שמיעת הכרעה שלא תהיה אמת יתומה ועוד דלמרינן לקמן הן עומדין ומתפללין והוא יושב ומצדיק עליו את הדין ומשמע שאינו עוסק בו כלל אלא יושב דומים ונראה דלסור לנכך וזכר מלאחי בירושל' דריש פרק מי שמחו תני א"ס ר"ה להחמיר על עצמו אין שומעין על למה מפני כבודו של מ"ה או משום שאין לו מי שישא משאו ופריך וריש תנא פטור מנגילת לולב וק"ה ספקא דעמיה דמייירי ביום טוב וכו' אינו טרוד לישא במשאו ומשני פסתר בחול פירוש בחולו של מועד ופריך והתניא פטור מתקיעת שופר אית לך למימר בחול ולא ביום טוב אמר ר' חנינא מכיון שהיו אוקוס להביא לו ארון ותכריכין דמנין תמן מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה ועל עסקי המה להביא ארון ותכריכין נמי כמו שהוה נושא משאו דמי שמשמע דפלגי בשבת וביום טוב דלית מברך במאי דלמרינן מיהו הא קשיא לן דלמרינן כפיסא בשבת מברך ומומנן ור"ך עיין: בעא

רבינו הגנאל

והשוא (אבלוח) ור"ב
אפסוקי דלא מיפסקא
מיביעיא כו'. לישא כהנא,
מי שמתו מוטל לפניו
אוכל בבית אחר כו' עד
ובשבת מיסב ואוכל בשר
ושותה יין ומברך וימונן
ומברכין עליו וימונן
עליו. וחיוב בחפ"ה
ובקריית שמע ובתפילין
ובכל מצות האמורות
בתורה. ר"ב גמליאל אומר
מותר שנתחייב באלו כן
נתחייב בכלן. אסור ר'
יוחנן חשיביה הטסה איכא
בינייהו. מאי לאו בהא
קמיפלגי. תנא קמא סבר
יש אבילות בשבת ור"ב
גמליאל סבר אין אבילות
בשבת [גמליאל חשיביה
הטסה שרי. ודחינן ממואי
דלמא עד כאן לא קאמר
תנא קמא הכי דאסור
בתשמיש המטה אלא
משום דמתו מוטל לפניו
כו'.]